

Zalai PaNaNet Hírek

„Összeköt a természet” • Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság • 8229 Csupak, Kossuth u. 16. • www.bfnp.hu • 3. szám • 2019. tavasz

Mura–Rába vízi túravezető képzés

Osztrák–magyar közös továbbképzés amerikai módszertan alapján

A Murán, a Rábán és mellékfolyóikon szervezett vízi túravezető képzés keretében a résztvevők megismerkedhettek a vizes élőhelyek szakszerű bemutatásával.

TOVÁBBKÉPZÉS. Mura–Rába vízi túravezető képzést tartottak osztrák–magyar közös szervezésben. A szervezők célja, hogy a PaNaNet+ projekt keretében fejlesszék a védett területek látogatóprogramjait.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

egymásra épülő jelleggel bővíti a vízi turizmus kínálatát és javítja a szolgáltatás színvonalát. A vízi túrák biztonságos megvalósításához elengedhetetlenek a képzett túravezetők. Olyan szakemberekre van szükség, akik képesek a résztvevőket a túrára felkészíteni, a

hatékony és kímélő evezési technikát, kormányzást betanítani. Az is elengedhetetlen, hogy a vízen kritikus helyzetben, borulás esetén a túravezetők hozzáértően lépjenek fel és garantálják a résztvevők biztonságát. A biztonság mellett a természeti környezet, a vizes élőhelyek hozzáértő és

élményt adó bemutatása is lényeges szempont. Mindazonáltal céljuk érdekében a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság a PaNaNet+ projekt keretében 2018 augusztusa és októbere között vízi túravezető képzést szervezett a Murán, a Rábán és mellékfolyóikon. A tíz osztrák

és tizenkét magyar résztvevő az American Canoe Association (ACA) módszertana alapján álló, lassú és gyors folyású vizeken sajátította el, illetve tökéletesítette az evezési és kormányzási technikát. A természet vízfelületen való bemutatására a nemzeti parkok szakvezetői

készítették fel őket. A képzéseket Kerkaszentkirályon, Murszemenyén, illetve Ausztriában, a Salza folyón tartották. Az ACA nemzetközi bizonyítványával rendelkező túravezetők garantálják a biztonságos és magas minőségű természeti élményt a PaNaNet-térség folyóvizein.

Készült az INTERREG V-A Ausztria–Magyarország Program – ATHU003 számú – PaNaNet+ rövidcímű projekt keretében. A PaNaNet+ projekt az Európai Regionális Fejlesztési Alap támogatásával valósul meg.

- Bűszkeségünk a Csodabogyós-barlang, mely a turisták új generációjának lehet vonzó: adrenalin-dús élmény leereszkedni a szűk járatokba és ott szuszni-mászni, ez a 2-3 óra örök emléket ad a résztvevőknek. Aki meg tudja, hogy nem kell Aggtelekig zárandokolnia annak, aki cseppköveket akar látni testközelből. Ennek a barlangnak pedig megvan az az előnye is, hogy nem kiéptített járdákon járható be,

hanem sisakban, overálban, féjlámpával – utóbbi felszerelési tárgyakat mi bocsátjuk a vendégek rendelkezésére. A különleges körülmények miatt a részvételnek itt alsó korhatára van, és a program kiválóan alkalmas arra, hogy a 10 évesnél idősebbeket elragadja egy kicsit a számítógép képernyője elől. Hasonló vonzerőt jelenthet reményeink szerint a Mura és a Kerka, mint két víztúra célpont is,

reméljük, az érdeklődés ezen a nyáron legalább olyan lesz, mint az előző szezonban. Illetve a Kerkán még áprilisban hódolós túrával is várjuk az érdeklődőket. A határ menti térségben, a PaNaNet+ projekt keretében másodszor rendezzük meg a PaNaTOUR elnevezésű programot. Hatnapos kerékpáros kirándulásról van szó, melyre újságírókat, utazásszervezőket, egyéb idegenforgalmi szakembereket hívunk meg, hogy megmutassuk azt a határokon átnyúló kínálatot, amivel vendégeket csábíthatunk ide.

- És a nemzeti parknak mindeközben egyszerűsölnia kell azon a vékony mezsgyén, ami a természeti értékek megóvása és bemutatása között húzódik. - Számunkra minden körülmények közt a természet védelme az első számú feladat. Ám tudni kell, hogy

A balatonedericsi Csodabogyós-barlang: cseppkövek testközelből

az ismeretterjesztés, az ökoturizmus, az erdei iskolák működtetése hosszú távon a természetvédelem talán egyik legjobb formája. Hiszen így bemutatjuk a jövő felnőttjeinek az értékeit,

a megvédésük fontosságát, elültethetjük a fejükben azt a gondolatot, hogy ez a bolygó nem a tulajdonunk, hanem kölcsön kaptuk az unokáinktól, és az a dolgunk, hogy a lehető legjobb

állapotban megőrizzük nekik. Bűszkék és boldogok lehetünk, hogy a Balaton-felvidéki Nemzeti Park területén, és ezen belül Zala megyében is, van még mire vigyázni.

Varga Andor

Megszépül a Diás-szigeten a Matula-kunyhó is

Az ökoturizmus központja lesz

Új látogatóközpont épül a Kis-Balatonon. A térség legjelentősebb ökoturisztikai beruházását valósítja meg a Balaton-felvidéki Nemzeti Park, közel 1,2 milliárd forint európai uniós támogatás segítségével. A Kis-Balaton Látogatóközpont a Vönöczky Schenk Jakab Kutatóház melletti területen épül, a 76-os főút Sármellék és Balatonszentgyörgy közötti szakaszán, Fenékpuzsta közelében.

A kivitelezési szerződéseket tavaly novemberben írták alá, és még abban a hónapban megtörtént az ünnepélyes alapkövetétel. Azóta megkezdődött a látogatóközpont építése, a kivitelezők már lerakták a létesítmény alapjait. A munkák indításakor megtartott alapkövetétel alkalmával dr. Rácz András, az Agrárminisztérium környezetügyért felelős államtitkára körvonalazta a leendő turisztikai létesítmény jelentőségét, illetve szükségességét. Mint mondta, az ökoturizmus, a környezeti nevelés egyre hangsúlyosabb a nemzeti parki igazgatóságok tevékenységei között. Mára a hazai ökoturizmus meghatározó tényezőivé váltak a nemzeti parkok. Az országban mintegy 700 ökoturisztikai létesítményt tartanak nyilván, s ezeknek

a felét a tíz nemzeti park igazgatóságai működtetik. Az ország ökoturisztikai létesítményeiben évente 1,6 millió regisztrált látogatót fogadnak, akik közül a legtöbben, mintegy 450 ezren a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság valamely létesítményét látogatják, illetve a BfNPI valamely programján vesznek részt. Ezt figyelembe véve hiánypótló létesítmény lesz a leendő Kis-Balaton Látogatóközpont, különösen, ha azt is figyelembe vesszük, hogy Hévíz, Zala-karos és más nagy forgalmú üdülőhely közelében épül, ahol eddig is igen nagy látogatói igény jelent meg. Ezt az igényt a rendelkezésre álló infrastruktúrával már nem lehetett kielégíteni. Somlai Szilárdtól, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság oktatási

szakreferensétől érdeklődünk, hol tart ma a beruházás? - Felvontuk a kivitelezők, és elkezdődött az építkezés. Az alapozások nagyrészt megtörténtek, állnak a tartószerkezetek, és kezd kiemelkedni a földből az épület. A leendő mozi terem falai már körvonalazódnak. Reméljük, ez év végére körülbelül 70-80 százalékos készségi fogik eljut az épület. A beruházás befejezése és a látogatóközpont működésének indulása, az első látogatók fogadása szerintem a jövő szezonban várható - válaszolta a szakreferens. Gondolatban ugorjunk egy évet előre, vajon mit láthatnak majd, illetve milyen szolgáltatásokat vehetnek igénybe elkészülte után a Kis-Balaton Látogatóközpontba érkező kirándulók, - Nagyságrendileg ezer négyzetméteres komplexum

A leendő fogadóépület látványterve. Az év végére várhatóan 70-80 százaléka kész lesz

let, és minden olyan feltételt biztosít majd, amit ma el lehet várni egy látogatókomplexumtól. Lesz benn egy állandó kiállítás, aminek összeállításakor nagy hangsúlyt fektetünk az élményszerűségekre. Természetesen elsősorban a Kis-Balaton, mint víz és vizes élőhely lesz a kiállítás központi témája. A mozi-teremben a Kis-Balatonhoz és Fekete Istvánhoz kapcsolódó film vetítését tervezzük. Ahhoz, hogy a turisták jól érezzék magukat, az ellátásokról is gondoskodni kell, lesz egy büfé, ahol ebédelni is lehet, bolt is nyílik, helyet kap az épületben egy kisebb konferenciaterem, ahol a gyerekeknek való filmeket vetítjük, illetve ott kapnak helyet az időszaki kiállítások és különféle rendezvények. Ha az épületből kimegyünk a hátsó kertbe, egy játszótérre, illetve tanösvényre

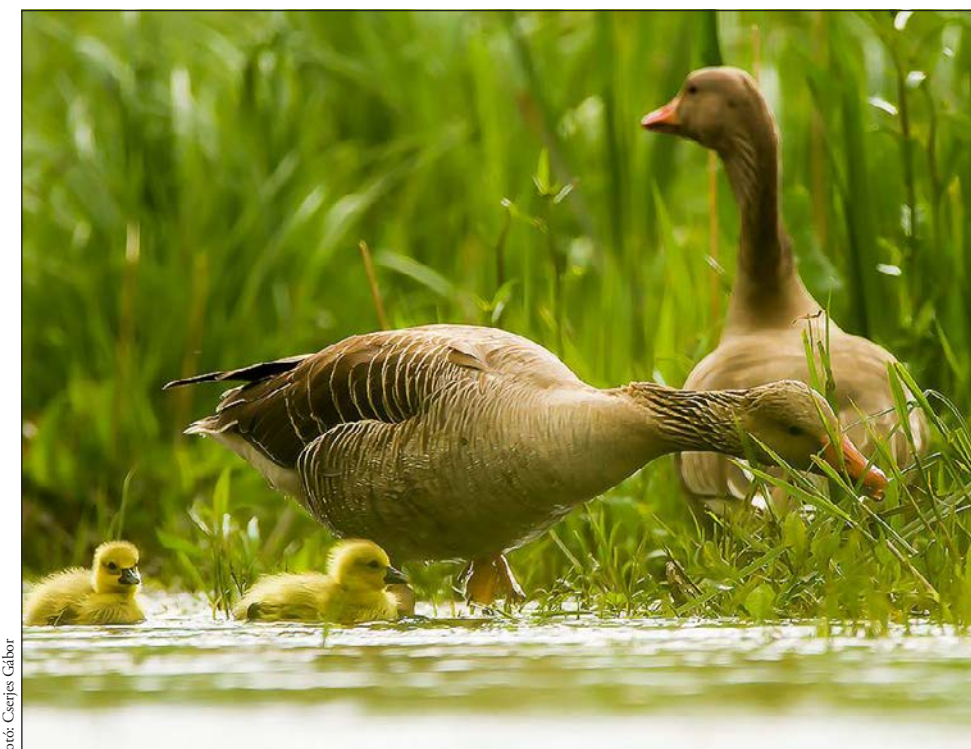
jutunk. Úgy gondoljuk, hogy a látogatók nagy része az épületben akár két-három órát is el fog tölteni - mondta Somlai Szilárd. Hozzátette, akinek mindez nem elég, további lehetőségek várják majd, mert a látogatóközpontból szabadtéri szolgáltatásokat is terveznek a látogatók számára, akik kimehetnek terepre, a Kis-Balatonra. A terepi szolgáltatásokhoz vezető adnak, hiszen fokozottan védett területről van szó, ahol ráadásul el is lehet tévedni. A projektben a csatornákon keresztül kenuutrák szervezése is szerepel. Részben a csatornákon, illetve gyalogosan meg lehet majd közelíteni a Diás-szigeten levő Fekete István emlékhelyt, ami a projekt részeként megújul. Vásárolnak egy elektromos hajtású golfautót, is, amivel kis csoportokat visznek ki a területre.

Hajdu Péter

A hátsó kertben játszótér is várja majd a gyerekeket

Színesek, dalolók, szárnyalók – számtalan faj vár a madármegfigyelőkre

Felnőtt nyári ludak és kis libák. Az idei költés már javában tart

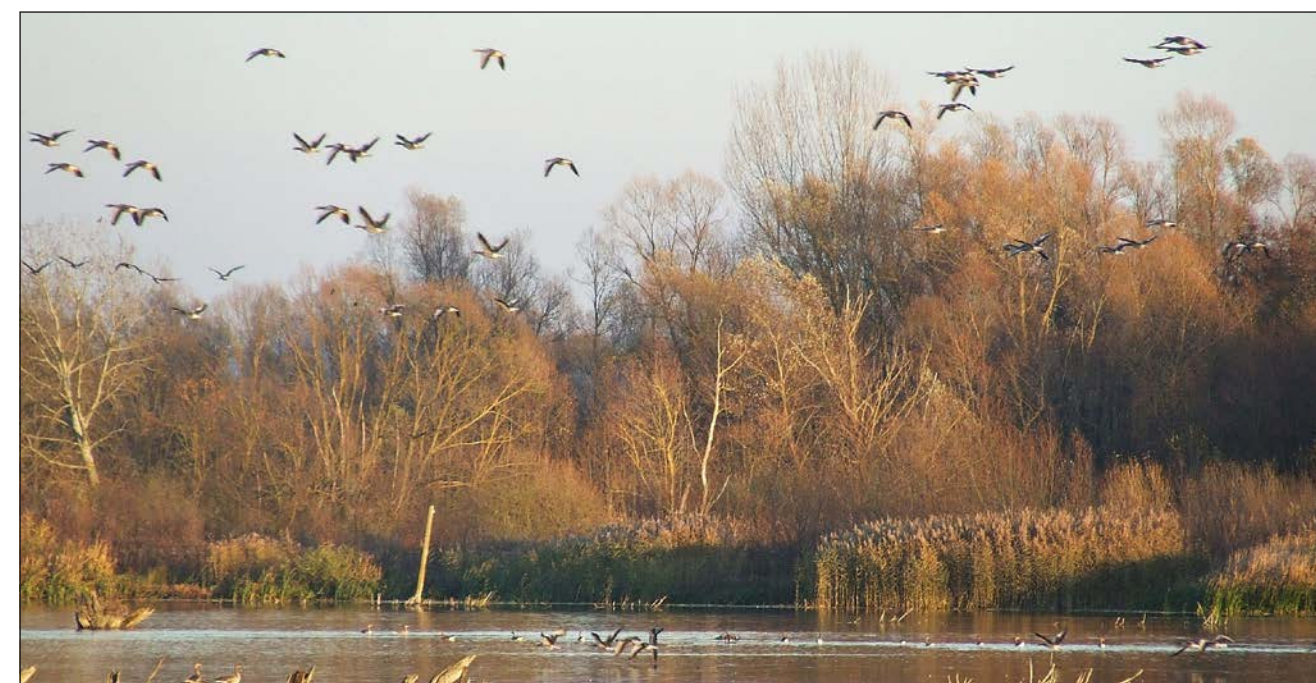

Búbos vöcsök feltűnésére is lehet számítani a program során

Az ébredező természet, a Kis-Balaton és madarak – érdekes és szép látványban lehet része mindazoknak, akik április utolsó szombatján részt vesznek a Balaton-felvidéki Nemzeti Park madármegfigyelő napján, melyet a Pannon Természeti Élménynapok részeként rendeznek meg.

A tavaszi madáreszen a közútról jól megközelíthető Kis-Balaton területet járhatják be a résztvevők, szakvezetéssel. Ebben az időszakban még zajlik a tavaszi vonulás, de a madarak legtöbbje már itthon van, így gazdag madárvilág várja a kirándulókat. -Ez igen változatos szokott lenni, mind az egyedyszámot, mind a fajösszetételt tekintve, de nagy mértékben függ az időjárástól, hogy mely fajokkal találkozunk – bocsájította előre Fejes Éva, a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság ökoturisztikai referense. A szakemberek ismeretei és

eddig tapasztalatai alapján azonban nagyjából lehet tudni, milyen madarakat láthatnak a résztvevők. Strályok biztosan repkednek majd a területen, errefelé elsősorban a dankasirály fészkel nagy számban. Gyakori a szárcsa, s április végére már a nádi énekes madarak is hazaérkeznek. - Nálunk sok réce fészkel: valószínűleg látni fogjuk a mindenki által ismert vadkacsát, azaz a tőkésrécét és a fokozottan védett cigányrécét, ami értékes eleme a madárfaunánknak. Lehet számítani búbos vöcsökre és a barna rétihéja is szinte állandóan megfigyelhető

A Kis-Balaton az év minden szakában páratlanul érdekes - például tavasszal is

nálunk. Nagyobb létszámban élnek nálunk gémfélék: a nagy kócsag és a szürke gémegevei, melyek látványára számítani lehet, s remélhetőleg kis kócsaggal is fogunk találkozni. A Kis-Balaton területe nagyon fontos fészkelőhely. a nyári ludaink

már párba álltak, akkor már valószínűleg a kis libákat vezetik. Nagyon kedves, szíves látvány szokott lenni, ahogy a párok után úsznak a pici fiókák. Két károkatona fájunk van: a kormorán, azaz a nagy károkatona, a másik pedig a fokozottan védett

Legalább kézi távcső mindenkinél legyen, aki részt akar venni az áprilisi végi programon

kis károkatona, melynek szintén jelentős állománya él nálunk. És lehet, hogy találunk hazánk legimpozánsabb ragadozómadarával: több rétisas fészkel a büszkélkedhetünk. Ők ugyan emberkerülők, de mivel hallal táplálkoznak, így lehet, hogy megfigyelhető lesznek a vízfelületek felett, amikor arra járnak. De ehhez nagy szerencse kell, csakúgy mint a rejtőzködő vízityúk látványához – bár ez utóbbi hangját biztosan hallani fogjuk – sorolt néhány madarat Fejes Éva,

melyekkel találkozhatnak a résztvevők. Az ingyenes programra előzetes regisztrációval várják az érdeklődőket, akiket az indulási helyre, a Kis-Balaton Bemutatóház parkolójába április 27-én, szombaton reggel 9 órára várnak. Az egyes helyszínek között mindenki a saját autójával közlekedik. A szervezők azt tanácsolják: távcsövet, enni-és innivalót vigyen mindenki magával, mert a program több óra hosszat eltart.

Keszey Ágnes

Más miatt és másként, de a tőkés réce és a szürke géme is szép madár

Hódok által épített duzzasztó gát Muraszemenye térségében, a Vöröskői-patakon

Húsz éve vannak újra hódok Zala megyében

A magyar természetvédelem egyik sikertörténete az eurázsiai hódok újbóli megjelenése, majd elszaporodása az ország területén. A legnagyobb európai rácsáló a 19. század közepéig képezte részét az akkori magyarországi faunának.

„Husomat megszikk; kivált farkamat és nyelvemet nyaláncfalatnak tartják. Nagyon különös farkam van, mely mintegy félróf hosszú s csaknem egy fertály széles s alig van egy ujjnyi vastag; mindenütt héjjakkal van beborítva, s úgy látszik a vége, mintha el volna harapva. Hát a szőröm milly nagy becsben van! Micsoda finom kalapokat,

harisnyákat, és kesztyűket csinálnak abbul, melyeket kástorkalapok és kástorkesztyűk nevezet alatt mindenfelé árulnak a világon. Az Indusok ruhákat is készítenek magoknak bőreinkből; fogainkbul pedig késeket s villákat csinálnak. Még egyet mondok: farkam alatt van egy zacskóm, melyben olyan zsíros nedv van, melylyel a szőrömet kenem be,

hogy a víz róla lefolyjon, s bőrömrre ne hasson, s nagyon meg ne fázzam. Gyógy-szertárokban is használják, a zacskómban levő zsíros nedvet sokféle dologokra, és kástorherének hívják.” Egy gyermekeknek szóló állatleírásairól elhíresült göttingeni tanító, Raff György írta mindezt Természet-tudományok című latin elnevezésű könyvében, majd a történetét a latin elnevezésű eurázsiai hódokról. A gyermekek nyelvén szóló, s többek között ezért is rendkívül népszerű kötet kiadása idején, 1846-ban a legnagyobb európai rácsálóként ismert hódokról már

a kipusztulás veszélye fenyegette. Vadászták a húsáért, az értékes prémjéért, de azért a barnás színű, kenőcs-szerű, pézsmának nevezett igen értékes illatanyagért is, ami a hódok végele és ivarnyílása közt elhelyezkedő mirigyek váladékaként ismert. Ezt az eleinte gyógyszerként használt, majd a szépségipar által is felfedezett anyagot aranyáron mérték.

– Az utolsóként ismert 19. századi magyarországi hódokról tudomásunk szerint 1854-ben ejtették el a Szigetközben, Ács községnél – mondja Lelkes András, a Balaton-felvidéki Nemzeti

Park Igazgatóság tájékoztató vezető természetvédelmi őre. – Ezt követően nagy ritkán láttak még egy-egy példányt, de innentől kezdve jellemzően több mint száz éven keresztül nem találkozhattunk az ország területén eurázsiai hódokkal. Nemcsak Magyarországon pusztult ki, hanem Európá jelentős részéről s eltűnt, csupán Skandináviában és Franciaországban maradtak vadon élő példányok. A kipusztulásunk nemcsak a vadászat következménye, a vizes területek szintén ekkoriban történtő lecsapolásával a természetes élőhelyeik nagysága is jelentősen lecsökkent.

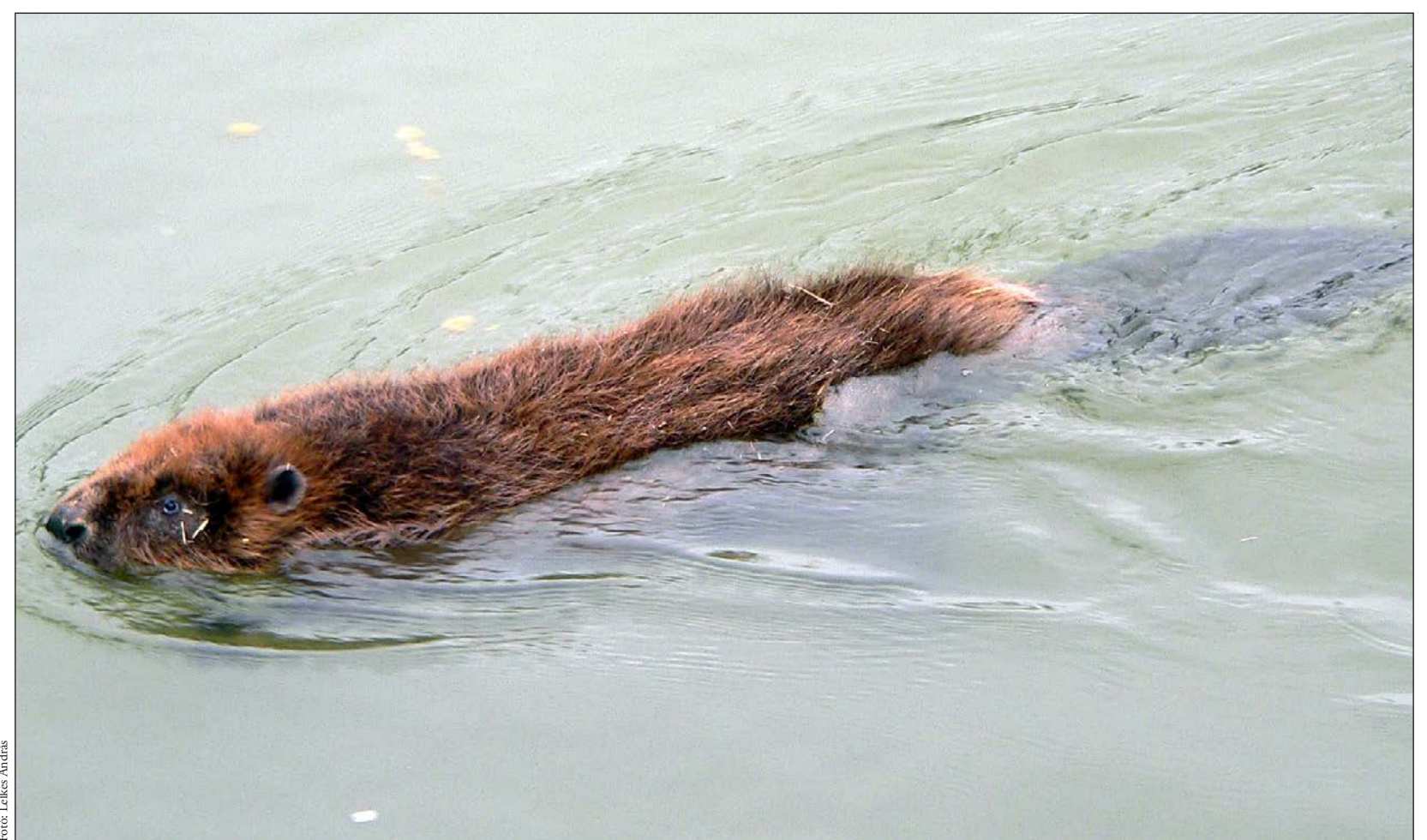
mesterséges felszíni vizek térségét.

– A WWF akciója keretében 1997 őszén Bajorországból 29 példány került át horvátországi területekre, a Dráva és a Mura folyók mellé – magyarázza tovább Lelkes András. – Azt gondoljuk, hogy ezekből az állatokból települt át néhány Magyarországra. Éppen húsz esztendeje, 1999 tavaszán már láttunk a kollégáimmal Muraszemenye térségében, illetve a Principális-csatorna mentén hód-rágás-nyomokat.

Lelkes András azt mondja, a hódok viszonylag gyors elterjedése Zalaiban egyáltalán nem meglepő, hiszen egykor részét képezték a magyarországi faunának, azaz jól érezték magukat hazánk területén. Maga az eurázsiai hód Európa legnagyobb rácsálója, testsúlya akár a 30 kilogrammot is elérheti. Testfelépítésük a vízben való mozgáshoz alkalmazkodott:

alakjuk torpedószerű, két-retegű szőrzetük vízálló, de a hideg ellen is kiválóan véd, úszás közben pikkelyes farkukkal és úszóhártyás hátsó lábukkal pedig haladó, illetve kormányzó lökéseket egyaránt képesek végezni. Ha víz alatt úszik, a hód orra és fülei szorosan záródnak, szemét pedig átlátszó hártya borítja. Száját a metszőfogai mögött le tudja zárni, így víz alatt is képes rágni vagy ágakat szálítani, illetve akár negyed órát is el tud tölteni úgy a víz alatt, hogy levegővétel miatt fel kelljen emelkednie a felszínre. Koponyája masszív, állkapocs-izomzata erős. Metszőfogai nagyok és folyamatosan nőnek, ugyanakkor az állandó rágás miatt véső alakú vágófelület alakul ki rajtuk. Szaglása és hallása fejlett, ugyanakkor látása nem túl jó.

A hód növényevő állat, táplálékválasztása az évszaktól függ. Tavasszal és nyáron leginkább vízinövényeken és egyéb lágyzárúakon él,

Az eurázsiai hód földrészünk legnagyobb rácsálója, súlya akár a 30 kilogrammot is elérheti

ősszel és télen pedig fászáru növényekkel táplálkozik, utóbbi eredményeként találkozhatunk a tipikus hód-rágásokkal. Inkább éjjel aktív, de a vizes élőhelytől nem merészkedik túl messze, táplálékát többnyire a vízpartot szegélyező 10–15 méteres sávon belül szerzi be, azt levegőszűrően, teljes egészében letarolva. Gyakran előfordul, hogy egy kidöntött fiatal fa kérgét teljesen lehántolja. A kifejlett, húsz kilogramm körüli hódok táplálékfogyasztása eléri a másfél-két kilogrammot. Az eurázsiai hód partoldalba vajt üregekben lakik, erre a fajra kevésbé jellemző, hogy gátakat, várakat építene, az inkább az Amerikában élő rokonának sajátossága. Ennek ellenére előfordulhat, hogy az üregeinek védelmében megduzzasztja a patakok vizét, aminek akár elöntések is lehetnek a következményei.

A hód a víztől nem távolodik el, a partot 10-15 méterre, levegőszűrően „letarolja”

okoz némi kárt a mezőgazdaság számára, ám ez a kártétel elenyésző az egyéb vadkárokhöz képest – mondja

Lelkes András. – Ugyanakkor azzal, hogy vizes élőhelyeket teremt, természetvédelmi szempontból

kifejezetten kívánatos a tevékenysége, hozzájárul egy-egy terület biodiverzitásának a növeléséhez.

A hódok szociális viselkedése egyedülálló a rácsálók között, hiszen a 12-22 éves természetes élettartamuk alatt monogám, hosszú életű kapcsolatban élnek, s többgenerációs családjaik alakulnak ki. Párkapcsolatuk igencsak stabil, ami egyrészt az igencsak alacsony alomszámokon alapul – a nőstények 50-70 százaléka évente mindössze egy, maximum két kölyköt hoz csak világra –, de a gondos szülői magatartás, valamint az ennek is köszönhető magas túlélési arány is kedvezően befolyásolja a családi életüket. Az eurázsiai hódok hazánk területén nincs természetes ellensége, bár az előfordul, hogy egy-egy fiatal, még kifejletlen példány áldozatul esik valamelyik ragadozónak. Védett állat, állományának szaporodását az ember szabályozza.

Gyuricza Ferenc

Kerka menti hódleső túra

Lelkes András hódok nyomaival

Lelkes András sokat tud a hódokról, és minden információt meg is oszt az érdeklődőkkel április 27-én, az iklódbördőcei vasútállomástól induló Kerka menti hódleső túra keretében. A nemzeti park természetvédelmi őre 10 órakor várja a helyszínen az érdeklő, akikre a térítésmentes program keretében 4 kilométeres és 4 óra időtartamú természetjárás vár. A Pannon Természeti Élménynapok idei sorozatába illeszkedőtúra során a Kerka és a Cserta folyása mentén szemlélhetik meg a tűrások a hódok tevékenységének nyomait. Az útvonal a környékre jellemző ártéri ligeterőst halad. A Cserta befolyásánál lévő fás legelőkön több tucat hatalmas, 150 évesnél idősebb tölgyfa emlékeztet arra, hogyan néztek ki egykor az itteni erdők.

va

A hód ősszel és télen fogyaszt elsősorban fászáru növényeket

A faj 1854-ben eltűnt, és csak az 1980-as években tért vissza hazánkba

Táplálékgyűjtésével okoz némi kárt a mezőgazdaságnak, ám ez elenyésző az egyéb vadkárokhöz képest

Hogy az élmény még sokáig élmény maradjon

Korlátozott számban ad ki engedélyeket a nemzeti park a Hévíz-lefolyó téli kenus vízitúráira

A Hévíz-tó déli lefolyó-csatornája évről évre népszerűbb téli célpont a vízi túrák kedvelői körében. Az engedélyeket a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság adja ki a programszervezőknek, illetve néhány programot maga is szervez.

Aki próbálta már, annak nem kell eszeletni a különleges élményt: a leghidegebb téli napokon is 20 Celsius fokos víz felett télen sejtelenes pára leng, melyből tündérrózsák és más vízi növények bukkannak elő, de szerencsés esetben madarak (tókés réce, kis vöcsök, kárókaton, szürke gém, nagy kócsag) is megfigyelhető. Az állatok érdeklődése nem véletlen, ők is szeretnek a kellemes melegben időzni,

ahol nagyobb eséllyel találhatnak táplálékot is. Az érintett fajok érdekeit is szem előtt tartotta a nemzeti park, amikor a túralehetőség korlátozásáról döntött. – Az elmúlt években tapasztalt felfutás odáig ment, hogy előfordult olyan téli hévtéve, amikor egyetlen napon négyszáznál több vízi túrázó kelt útra a csatornán Hévízről Fenékpuzta irányába – mesélte Sinka Gábor tájegységvezető

természetvédelmi ór. – Ez a tömeg már minden szempontból túl nagy: indokolatlan mértékű zavarást jelent az élővilágnak, túlzott terhet a környezetre, de maguknak a résztvevőknek is kellemetlen, hiszen milyen természeti élmény az, hogy egymásba érő kenuk taszigálják egymást a vízen. Ezek után határozunk a korlátozásról, aminek hasznát nem lehet megkérdőjelezni.

Foto: Sinka Gábor

A túrázóknak is jobb, ha nem érnek egymásba a kenuk a vízen

Sinka Gábor hozzátette: az a parkoló, mely a túrák kiinduló pontjává szolgált, korábban semmilyen tekintetben nem volt felszerelve erre a központi szerepre, ami megnyilvánult abban is, hogy a start előtt mindenki ott intézte kisebb-nagyobb szükségleteit, ahol éppen tudta. Ehhez képest nagy előrelépés, hogy a nemzeti park mobil toalettet telepített a helyszínre.

Az igazgatóság honlapján olvashatók a vízitúrák engedélyezésének részletei. Ezek szerint a Hévíz-csatornán a túrázás továbbra is a természetvédelmi hatóság engedélyéhez kötött, a szükséges igazolást pedig a nemzeti park adja ki. A csatornán december 1-től március 17-ig lehet vízitúrázni, de naponta legfeljebb 250 fő indulhat

útnak. A nemzeti park honlapján keresztül elérhető az az internetes felület, amely a túrázni vágyókat tájékoztatja, hogy melyik napra hány szabad hely áll még rendelkezésre. Egy túraservező egy adott naptári napra legfeljebb 50 fő részére kérhet, illetve kaphat engedélyt. A vízitúra igazolást egy online űrlap kitöltésével lehet igényelni, és ez a nemzeti park honlapon keresztül ugyancsak elérhető. Az űrlap kitöltésének és beküldésének időpontja alapján a rendszer időrendi sorrendbe állítja az igényeket. Ha egy adott napra 250-nél több igény fut be, akkor e sorrend alapján utasítják el a létszám felettieket. Az online űrlap beküldése után kell befizetni a vízitúra igazolás díját, a nemzeti park pedig ennek beérkezése után

a túraservező nevére postán küldi ki az engedélyeket – annyi egyedi karszalaggal, ahány főre igazolást igényeltek. Fontos, hogy a vízitúra igazolás díjának legalább 10 naptári nappal a tervezett túra időpontja előtt meg kell érkeznie a megjelölt bankszámlára.

A kik eveztek már a Hévíz-csatornán télen (pláne, amikor amúgy a mínusz 10 Celsius fokot kerülgeti, és a tájat körben hó borítja) tanúsíthatják: az élményért megéri végigcsinálni ezt a procedúrát. Akik pedig figyelemmel vannak a természet érdekeire, könnyen beláthatják az is: a szigorú szükség van, hogy ezek a látványok a következő generációkat is elcsábíthassák.

Varga Andor

Az élmény fagypont alatti hőmérséklettel, és hó borította tájban az igazi

PaNaTour2: önállóan átélhető természeti élmények

A PaNaNet térség védett területeinek bemutatását, valamint önállóan átélhető természeti élmények lehetőségeit kínálja az a PaNaTour2 program, amelynek kidolgozása jelenleg is folyamatban van. A 3-10 nap alatt teljesíthető komplex ökoturisztikai csomag alapvetően kerékpáros túrát takar, ám lesznek benne kapcsolódó vízi és bakancsos élményelemek is.

A programot kidolgozó Vissi András elmondta: PaNaTour elnevezéssel már korábban is készült egy sikeres ökoturisztikai termék, az újabb csomag összeállítását a nyárra várható.

– A PaNaTour2 egy olyan program, amely a PaNaNet projekt keretében a nyugat-dunántúli térség valamint a szomszédos Ausztria védett területeit kívánja egy kerékpártúrára felfűzni – fogalmazott. – A térség védett területeit kívánjuk bemutatni, és ezzel önállóan átélhető természeti élményeket szeretnénk ajánlani a túrázóknak.

A programot kidolgozó Vissi András elmondta: PaNaTour elnevezéssel már korábban is készült egy sikeres ökoturisztikai termék, az újabb csomag összeállítását a nyárra várható.

– A PaNaTour2 egy olyan program, amely a PaNaNet projekt keretében a nyugat-dunántúli térség valamint a szomszédos Ausztria védett területeit kívánja egy kerékpártúrára felfűzni – fogalmazott. – A térség védett területeit kívánjuk bemutatni, és ezzel önállóan átélhető természeti élményeket szeretnénk ajánlani a túrázóknak.

Kerkaszentkirályig terjed, jellemzően a határ menti térségben. Győr-Ménfőcsanak, Vas és Zala megyén, valamint az ausztriai Burgenland tartományon halad át, az itt található nemzeti parkokat és naturparkokat érinti, így a Fertő-Hanság, az Őrségi, valamint a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkot, az ausztriai Fertő-Fertőzug Nemzeti Parkot, valamint a Szigetközi és az Írottókö Natúrparkot is. A PaNaTour2 nyomvonalát nagyszabású kerékpártúra keretében, július első hetében kívánják bemutatni. – A PaNaTour2 program hat vagy hét részt foglal magába – folytatta Vissi András. – Ezek bejárása

A Nyugat-Dunántúl és Ausztria védett területei járhatók be kerékpárral

digitális formában elérhető lesznek. Készülnek túrakalendáriumok, s lesz külön honlapja is a PaNaTour2 programnak. Vissi András azt is elmondta:

a már kiépült kerékpárutakat mindenképpen fel szeretnék fűzni a túraútvonalra, de a teljesebb élmény érdekében rengeteg kerékpározható utat

és off-road területet, jellemzően murvas vagy földutakat is bevonnak a programba.

GYF

Kerka-Mura Vízimuri a természet kedvelőinek - másodszer

A Mura madártávlatból is csodaszép, az igazi élmények azonban a föld- (és víz-) szinten vannak

A Mura és Kerka menti víziturizmus népszerűsítését szolgálja az a nagyszabású rendezvény, amelyet hagyományteremtő jelleggel tavaly nyáron szervezett meg először a szlovén-horvát-magyar hármashatár térségében a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság és a Pisztráng Kör Egyesület. Az INTERREG V-A Ausztria-Magyarország Programban támogatást nyert PaNaNet+ projekt részeként lezajlott I. Kerka-Mura Vízimuri 18 csapat vett részt.

A Kerka-Mura Vízimuri megszervezésének elsődleges célja egy olyan fesztivál létrehozása volt, amely hozzájárulhat a Kerka- és Mura-menti ökoturizmus fejlesztéséhez, s ezen belül is kiemelten a vízi turizmus népszerűsítéséhez – mondta lapunknak a Pisztráng Kör Egyesület vezetője, Fűzfa Zoltán. A rendezvény főszervezője azt is hozzátette,

a tavalyi program sikere egyértelműen a folytatásra ösztönözte őket, így 2019. július 13-14-én, hasonló paraméterek mentén, de új feladatokkal ismét megrendezik Kerkaszentkirályon és térségében a vízimurit. A fesztivál célcsoportjai elsődlegesen a hazai és nemzetközi vízitúrázó, a vízi természetjárás iránt érdeklődő családok, baráti társaságok,

munkahelyi kollektívák, de miután egy vidám, játékos, jó hangulatú programról van szó, így bárki csatlakozását szívesen várják. Az idei verseny részletei még kidolgozás alatt állnak, ám Fűzfa Zoltán úgy véli, májusban akár el is kezdődhet az előzetes regisztráció, így érdemes figyelni a honlapjukat.

A fesztivál elsősorban a vízi turizmusra épül, így rendeznek evezős tapasztalatokkal, de jellemzően nem profi evezősök vagy túravezetők. A sikeres szereplés érdekében fontos, hogy a résztvevők szeressék a természetet és igazi csapatjátékosok legyenek, hiszen a Kerka-Mura Vízimuri nemcsak evezni kell, hanem tájékozódni, s közben izgalmas feladatokat megoldani, akár mászva, fáról függve vagy éppen kerékpározva. A 2018-as versenyen 18 csapat, összesen több mint 200 fő vett részt. Érkeztek játékosok helyből, az ország távolabbi vidékeiről, de a szomszédos Ausztriából is. A rendezvény két napjának programja markánsan különbözött egymástól, első nap a csapatversenyek zajlottak vízen, szárazon is két keréken. A második napon vezetett túrák közül választhattak a jelenlévők, raftokkal Muraszemenytől Molnáriig

Vízre szállás előtt a tavalyi program résztvevőinek egy csoportja Kerkaszentkirályon

központi elemét egy raft verseny adja, ahol nemcsak a gyorsaság számít, hanem a felkészültség és megfigyelő képesség is. Erre 5 és 8 fős csapatokat várnak, akik bár

rendelkeznek evezős tapasztalatokkal, de jellemzően nem profi evezősök vagy túravezetők. A sikeres szereplés érdekében fontos, hogy a résztvevők szeressék a természetet és igazi csapatjátékosok legyenek, hiszen a Kerka-Mura Vízimuri nemcsak evezni kell, hanem tájékozódni, s közben izgalmas feladatokat megoldani, akár mászva, fáról függve vagy éppen kerékpározva. A 2018-as versenyen 18 csapat, összesen több mint 200 fő vett részt. Érkeztek játékosok helyből, az ország távolabbi vidékeiről, de a szomszédos Ausztriából is. A rendezvény két napjának programja markánsan különbözött egymástól, első nap a csapatversenyek zajlottak vízen, szárazon is két keréken. A második napon vezetett túrák közül választhattak a jelenlévők, raftokkal Muraszemenytől Molnáriig

evezhettek egy 31 kilométeres távon, kerékpárokkal Kerkaszentkirályról kiindulva egy 34 kilométeres kört tehettek meg, amely során érintették a többek közt a vízialom múzeumáról, az egykori Andrassy-Szapary kastélyáról, a barokk stílusú, egyedülálló módon körbejárható oltáróról, valamint a bivalyrezervátumáról nevezetes Szécsisziget, illetve ellátogattak a közeli véteymi ösbükkösbe is, míg a bakancsos természetjárás kedvelői egy 8 kilométeres gyalogtúra révén fedezhették fel a térség természeti szépségeit és épített örökségét. Emellett kézműves bemutatókkal, vízi sporteszközök kipróbálásának lehetőségével, öko-játékokkal várták még az érdeklődőket, s hasonló programokkal készülnek a szervezők az idei, II. Kerka-Mura Vízimuri is.

GYF

Májusban már el is kezdődik az előzetes regisztráció a rendezvényre

Segítő kezek a természetvédelemben

Az önkéntes munka hasznosítása a PaNaNet-régió védett területein

A natúrparkokban és a nemzeti parkokban 2018 elején kezdték komolyan mérlegelni, hogyan lehetne együttesen hasznosítani a gyakorlati természetvédelmi munka iránti megnövekedett társadalmi érdeklődést.

Az önkéntes programok megtervezéséhez és megszervezéséhez átfogó felmérést végeztek, amelyben a PaNaNet-társaság minden lényeges magyar és osztrák természetvédelmi szervezetét megkérdezték. Az eredmények kiértékelésére és a PaNaNet-területeken tervezett önkéntes programok kidolgozására Balatoncsicsón rendeztek közös workshopot tavaly augusztusban.

Ősszel önkéntes környezetvédelmi akciók egész sora zajlott, melyeken értékes szervezési tapasztalatokat gyűjtöttek. A kampány során a szervezők elsősorban az invazív növényfajok irtására fókuszáltak, de határtakarítási munkát is végeztek az önkéntesek. Ezt követően közös munkamegbeszélés keretében az egyes védett területekről érkezett projektpartnerek kiértékelték a tapasztalatokat. Megállapodtak abban, hogy

Fotó: Fertő-Hanság NPI

Az elmúlt időszakban több PaNaNet-területen is elkezdték az invazív növényfajok irtását. A felvételek a Fertő-Hanság Nemzeti Park és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park 2018-as akcióiról készültek. 2019-ben az akciók egymástól eltérő feladatokra fókuszálnak majd.

az idei évben már nem feltétlenül kell mindenhol egy időben szervezni az akciókat. A munkálatok során sem kell egységesen ugyanarra fókuszálni. Az önkéntes akciók előkészítését és

lebonyolítását viszont a hálózati partnerek a közösen kidolgozott kritériumrendszer szerint végzik. Mint ahogy az önkéntes munkára fogékony célcsoportok megszólítása, a média

bekapcsolása, a programok meghirdetése a régióban, a jelentkezési procedúra, a biztonsági intézkedések és az akciókat követő PR-munka is egyeztetett módon zajlik majd. Így a PaNaNet

természetvédelmi területek szoros együttműködése is könnyen megismerhető az érintettekkel és a lakossággal. Az eddigi tapasztalatok meggyőzően igazolták,

hogy egyre többen szeretnének saját kezük munkájával is hozzájárulni az élőhelyek és fajok védelméhez. Erre pedig a natúrparkok és nemzeti parkok a lehető legalkalmasabbak.

Fotó: Balaton-felvidéki NPI

Fotó: Balaton-felvidéki NPI

Nyugat-Pannónia védett területei

INFORMÁCIÓS ÉS LÁTOGATÓKÖZPONTOK:

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság
H-8229 Csopak,
Kossuth utca 16.
Tel. +36 87 555 260
www.bfnp.hu

Fertő-Hanság Nemzeti Park Igazgatóság
H-9435 Sarród,
Rév-Kócsagvár Pf. 4
Tel. +36 99 537 620,
+36 99 537 662
www.ferto-hansag.hu

Nationalpark Neusiedler See – Seewinkel
A-7142 Illmitz,
Hauswiese
Tel. +43 2175 3442
www.nationalpark-neusiedlersee-seewinkel.at

Őrségi Nemzeti Park Igazgatóság
H-9941 Óriszentpéter,
Városszer 57.
Tel. +36 94 548 034,
+36 94 548 036
www.orseginemzetipark.hu

Naturpark Neusiedler See-Leithagebirge
A-7083 Purbach,
Am Kellerplatz 1
Tel. +43 2683 5920
www.neusiedlersee-leithagebirge.at

Naturpark Rosalia – Kogelberg
A-7021 Draßburg,
Baumgartnerstraße 10
Tel. +43 664 446 4116
www.rosalia-kogelberg.at

Naturpark Landseer Berge
A-7341 Markt St. Martin,
Kirchenplatz 6
Tel. +43 2618 52118
www.landseer-berge.at

Írottkő Natúrparkért Egyesület
H-9730 Kőszeg,
Rajnis u. 7.
Tel. +36 94 563 121
www.naturpark.hu

Naturpark Geschriebenstein – Írottkő
A-7471 Rechnitz,
Bahnhofstraße 2a
Tel. +43 3363 79143
www.naturpark-geschriebenstein.at

Naturpark in der Weinidylle
A-7540 Moschendorf,
Weinmuseum
Tel. +43 3324 6318
www.naturparke.at

Naturpark Raab-Őrség-Goričko
A-8380 Jennersdorf,
Kirchenstr. 4
Tel. +43 3329 48453
www.naturpark-raab.at

Burgenland Tourimus
A-7000 Eisenstadt,
Johann Permayr-Straße 13
Tel. +43 2682 63384-0
www.burgenland.info